ברוך שאמר Before ברוך שאמר

לָרָצוֹן אִקרים מָנְסוֹר לְרָנִיר י הַשָּׁמִים מְסַפְּרִים כְּבוֹר אֵל וֹמַעֲשֵׂה יָדִיו מַנִּיר הָרָקִיעִייוֹם לְיוֹם יִבְּיעַאוֹמֶר וְלֵיְלָה לְלַיְלָה יִיִּים בְּיוֹם יִבְּיעַאוֹמֶר וְלֵיְלָה לְלַיְלָה יְנִיְלְה לְלַיְלָה יִבְּלְּהְעָר יִשְׁיִיוֹם בְּיוֹם בְּלִיהְם בְּשָׁמֶשׁ שֶׁם אֹהֶל בָּהֶם י וְהוּא בְּחָתְן יִיצְא מֵּרְח י מִקְצָה הַשָּׁמֵיִם מוֹצָאוֹ וֹתְקוּפְתוֹ מֵיְבָּתְוֹישׁ בְּנְבּוֹר לָרוּץ אוֹרָח י מִקְצָה הַשָּׁמֵיִם מוֹצָאוֹ וֹתְקוּפְתוֹ מֵּחְבָּים לְּצְלְּהְ מַשְּׁמָר מְּוֹיִים בְּעִבְּרִים מְּנְבִּר בְּנִיתְ מִיְבִים מְּנְבִּר בְּנְבִּיתְ מִיבְּרִם מְּנְבִּים מִּנְבִּים מְּנְבִים מְּנְבִים מְּבְּרִים מְנָבְּר וֹמְשִׁיבְ מִיְבִיןְ מְּמְבְּים מִּנְבִּים מְּנְבִּים מְּנְבִים מְנָבְים מְּבְּב וֹמְפָּוֹר יְיִייִשְׁיִים מְּבְּבְשׁיְנִפְּת עִּבְּים בְּבִי בְּנִבְּים מְּבְּב וֹמְפָּוֹר יִיִיִיְשְׁרִם מִּדְּבְשׁיְנְפָּת עִנְבִי יִיִּי שְׁרוֹת נַפְּת עִנְבִי מִּבְּים מְּבְּים מְנָבְּים מְנָבְּים מְנָבְּים מְנָבְּים מְנָבְּים מִנְּבְים מִנְבְּב וֹמְפָּוֹ רֵב וּמְפִוּ בִּי שְׁנִישוֹת מִינִבִּין מְנַפְּת עוֹפְים י נַם מְּעִרְר בְּיִבְּיִבְיִים מְנָבְּים מְנָבְית מִּבְּיִים מְנָבְית וְמָבְּיוֹן לְבִי לְפָּנְיְר יְיִי עוֹרִי וְגוֹּאְלִיי לְפָּנִיןר יִיְנִים מְּנְבְּים מִּבְּים מְּבְּבִי וְנְבְּיוֹן לְבִי לְפָּנְיְר יְיִי עוֹרִי וְגוֹאְלִיי לְבָּיְר יִיְיִבּוֹים בְּבִים מְנְבִים מְּיִבְיִבְּייִי בְּשְׁמִייִים מְּשְׁנְרְים וְבְּבִיים בְּבִּים מְּבְּיוֹן לְבִי לְפָּנְיְך יְיִי עוֹרִי וְגוּאְלִיי

ספר תהילים Commentary On דעת מקרא-ו

הַמִּוְמוֹר פּוֹתֶחַ בְּסְפּוּר חִהְלֵּת ה׳ עֵל הַנִּסְלָאוֹת הַנִּרְאוֹת לַמְּסְתַּבֵּל בַשְּׁמִים, וְעוֹבֵר לְסַפֵּר בִּשְּבְחֵי הַתּוֹרָה ובְהִשְּׁתַּדְּלוּת הַמְשׁוֹרֵר לְקַיֵם אֶת מִשְׁפְטֵי הַתּוֹרָה. לא נִתְפָּרֵשׁ בְּגוּף דִּבְרֵי הַמִּוְמוֹר הַקֵּשֶׁר שבק ספור נפלאות השמים לספור שבהי התורה. אבל רמו לקשר זה שש למצא בפסוק ט: מצות ה׳ בֶּרָה מָאִירַת עַינִים. ׳בַּרָה׳ הוא תֹאָר לַחַמָּת (שה״שווי), וּוַדַאי שֶׁהַחַמָּה הִיא מְאִירַת עִינִים, וְמָצָא שָׁכַּנְנַת הַמְשׁוֹרֵר לוֹמֵר, שֵׁהַתּוֹרָה מְשׁוּלָה כַּחַמַּה, וְכַמוֹהַ הִיא בַּרָה וּמְאִירַת עֵינַיִם (ועיי ביכוזריי מאמר שני סעיף נו). וְשָׁבְחוֹ שֶׁל ה׳ הוּא שֶׁבָּרָא שְׁנֵי מִינֵי מְאוֹרוֹת: הַשֶּׁמֶשׁ הַפְּאִירָה וְהַתּוֹרָה הַמְּאִירָה. וְיַשׁ לָהוֹסִיף עוֹד שֶׁפַנַנַת הָמְשׁוֹרֵד לוֹמֵר שֵׁהַחַכְמָה שֶׁבָּה בָּרָא ה׳ אֵת הָעוֹלֶם הִיא הִיא הַחָּכְמָה, שׁהָיא יִרְאָת ה׳, שֶׁנָתְנָה לְבְנֵי אֲדָם בַּתּוֹרָה (כמו שמנואר זה במשלי ג יט-ב ושם ח בב-לו ובאיוב פרק נח). וָהַחַכָּמָה הַקּוֹבַעַת אָת חָקֵּי מַהַלַךְּ הַשֵּׁמֵשׁ בְּדַרְכָּה בַּשַּׁמִים, הִיא הִיא אוֹתָהּ הַחָּכְמָה בְּעַבְּמָה הַקּוֹבַעָת אֶת חָקֵי הַדֶּרֶךְ הַשוֹבָה בָּאָרֶץ. וְעוֹד: דְּבְרֵי הַמְשוֹרֵר בְּשֶׁבַת הַנִּפְּלָאוֹת הַנִּרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם מְכָנָנִים לְהַכָנִים בְּלֵב הַשּׁׁמִעַ יִרְאַת הָרוֹמֵמוּת בִּפְנֵי הַבּוֹרֵא וְרֵגֵשׁ הַכִּנָעָה וּנְכוֹנוּת לְקַבֵּל עַלּוֹ וּלְשַׁמֹר תּוֹרַתוֹ זּי. וְעוֹד יַשׁ לוֹמַר, כִּי בָּסְפּוּר הַיִּפִי הַנִּרְאֵה בַּשַּׁמֵיִם, הַמְּסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל, כְּוַן המשורר לבטל דעות של עובדי אַלִילִים, שַׁעַשוּ אֶת הַשְּׁמֵים וּצְבָאָם לֵאֵלוֹהוֹת. וְהַמְשׁוֹבֵר מָלְמָּדֵנוּ, שֵׁיָפִי הַשַּׁמֵיִם מֵעִיד עַל גִּדְלַת הָאֵל שֵּׁבְּרָאָם, וְהָאֵל בּוֹרֵא הַשָּׁמֵיִם הוא הוא הָאֵל ה׳ נוֹתַן הַתּוֹרָה. וַחָנֵ׳ל נָקְטוּ אֶת שִׁיטַת הַמִּוֹמוֹר הַוָּה וְתִּקְנוּ בְּבְרְכוֹת ׳קְרִיאַת שְׁמַע׳ בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה עַל שֶׁבַח יָצִירַת הַמְּאוֹרוֹת וְסִהּוּרָם בָּרָקִיעַ, וּבְרָכָה שְׁנִיָּה עַל שֶׁבַח הַתּוֹרָה וְהַמְּצְווֹת.

Translation: This chapter of Tehillim opens by describing the greatness of G-d as revealed by gazing into the skies. The chapter later shifts to regaling the grandeur of the Torah and telling of the efforts the author has made to abide by the laws of the Torah. The text never reveals what links the two themes; the greatness of G-d that is revealed when gazing into the skies and the grandeur of the Torah. Perhaps a clue to that link is embedded in the 9th verse which reads as follows: the command of G-d is clear, enlightening the eyes.

The word "Bara" is a synonym for the sun (Shir Ha'Shirim 6, 10). Certainly the sun provides light for our eyes. That the Torah provides light as well may be the message of the author. The author wants us to praise G-d for two creations, each of which provides light; the sun and the Torah. The author further means to convey that the wisdom by which G-d created the world is also the wisdom, fear of G-d, that G-d imparted to humanity through the words of the Torah. The wisdom that set in motion the path that the sun travels through the skies is also the wisdom that sets forth the path that humanity should follow on earth. Additionally in praising the wonders that are seen in the skies the author is imbedding in our hearts a fear of the greatness of G-d and reminding us to act humbly in accepting G-d's hegemony and the burden of fulfilling the Mitzvos. We can further say that by describing the beauty found in the skies that reflect G-d's honor, the author was trying to negate the views of those who worship the skies and the celestial bodies as deities. The author teaches us that the beauty found in the skies testifies to G-d's greatness as well as remind us that G-d who created the heavens is the same G-d who presented the Torah to the Jewish People. Our Sages borrowed the two themes of this chapter of Tehillim in composing the two opening Brachos of Kriyas Shema, the first Bracha whose theme is the creation of the celestial bodies and their place in the skies while the second Bracha heaps praise on G-d for giving the Torah to the Jewish People and the Jewish People accepting the responsibility of fulfilling the Mitzvos.

Source 3

מסכת תמיד פרק ה'–משנה א'– אמר להם הממונה. ברכו ברכה אחת. והן ברכו. קראו עשרת הדברים. שמע. והיה אם שמוע. ויאמר. ברכו את העם שלש ברכות. אמת ויציב. ועבודה. וברכת כהנים. ובשבת מוסיפין ברכה אחת למשמר היוצא.

Translation: The Chief Kohain said to the other Kohanim: Recite one Bracha; and they recited one Bracha; Recite the Ten Commandments; Shema; V'Haya Im Shamoah; Va'Yomer; Bless the people with three Brachot: Emes V'Yatziv; Avodah (Ritzai); Birchat Kohanim. On Shabbat, they added one more Bracha in honor of the Mishmar (group of Kohanim) that was about to complete its tour of duty.

Source 3-Nash Papyrus

מיהנשפל וף אשר צנוד נשוראו

[... אנכי י]הוה אלהיך אשר [הוצא]תיך מארץ מןצרים] ולוא יהיה לוך אלהים אחרים ועל פוני לוא תעשה ולך פסלן [וכל תמונה] אשר בשמים ממעל ואשר בארץ [מתחת] [ואשר במיןם מתחת לארץ לוא תשתחוה להם [ולוא] [תעבדם כי] אנכי יהוה אלהיך אל קנוא פק[ד עון] ואבות על בניום על שלשים ועל רבעים לשנאי וועשהן [חסד לאלפים] לאהבי ולשמרי מצותי לוא תושא את] ושם יהוה אולהיך לשוא כי לוא ינקה יהוה ואת אשרן וישא את שומה לשוא זכור את יום השבת ולקדשון [ששת ימי]ם תעבוד ועשית כל מלאכתך וביום [השביעי] [שבת ליהוה] אלהיך לוא תעשה בה כל מלאכה [אתה] [ובנך ובתך] עבדך ואמתך שורך וחמרך וכל בןחמתך] [וגרך אשר] בשעריך כי ששת ימים עשה י[הוה] [את השמי]ם ואת הארץ את הים ואת כל אןשר בם] וינח [ביום] השביעי עלכן ברך יהוה את [יום] השביעי ויקדשיו כבד את אביך ואת אמור למען ייטב לך ולמען יאריכון ימיך על האדמה (אשרן יהוה אלהיך נתן לך לוא תאנף לוא תרצח לוןאן ותגונב לוא תועונה ברעך עד שוא לוא תחמוד ואתן אשת רעך לןוא תתנאוה את בניות רעך שדנהו ועבדון ואמתו ושוורו וחמרו וכל אשר לרעך [ואלה החק]ים והמשפטים אשר צוה משה את [בני] ושראלן במדבר בצאתם מארץ מצרים שמוען וישראול יהוה אלהינו יהוה אחד הוא ואוהבתן [את יהוה א]לוהיך בכןל לובבך....]

יְרָגַּוּנַעֲמִים וֹשַׁבּבְּרוּבִים תָּנוּט הָאָרֶץ יְיִבְּצִּיוֹנְנָרוֹל

וְרָם הוּא עַלְבָּל הָעָסִים יוֹדוּ שִׁסְבְּנָּדוֹלְנוֹרָאַקְרוֹש

הוּא וְעִוֹ בֶּלֶךְ בִּשְׁפָּט אָהַב אַתָּה בּוֹנִנְתָּ בֵּישָׁרִים מִשְׁפָּט וּצְרָקְרוֹש

בְּיֵעֲכְבְּצַעָּחוֹר עָבַיְירַבְּרְאָלִיהָם שְׁכְּרוּ עֵּרֹחִיוֹיוֹם לָהָרוֹ בְּרְלִי שְׁכוּ וֹ בְּרָאִים אֶל יִי וְהוּא

בְּיַעֲכְבְּעֵמוֹר עָבַיְירָבְּרְאַנִיוּ שְׁסוֹאֵל בְּקוֹרְאֵישְׁמוֹ וֹ קוֹרָאים אֶל יִי וְהוּא

אַתָּה עֲנִיתָם אֵלנִשְׁא הָיִיתְ לָהֶם שְׁכְרוּ עֵּרֹחִיוֹיוֹם נְנִלְם בְּעְמוֹר עָבַיְירָבְּרְאַנִייִּה שְׁמְבִּינוֹ וְהִשְׁבְּוֹלִי וְנִיְם אֵלְנִייִם אֲלְהִינוּ וְהַשְׁבְּוֹלְיוֹיִי בְּבְּוֹיִי וְנִבְּיוֹ עַבְּרִיוֹי בְּבְּעְמוֹר עָבַיְיִבְּי בְּבְּיוֹ וְנִיוֹלְ עָוֹי וְעִוֹּלְיְתְם אֵל נִשְׁא הָיִיתְ לְהָבְּי בְּבְּלְיִבְיִי וְנְבִּין וְנִיוֹלְ עָוֹי וְיִבְּיִבְּיוֹ בְּיִבְיוֹ וְנְיוֹלְיְתְבִיי וְנִבְּיוֹ בְּבְּבְיוֹ בְּבְּיוֹי וְיִבְּבְּיוֹ בְּבְּבְיוֹ וְנְיוֹלְ עִבְיִי וְבְּבְּיוֹ וְנְיוֹלְ עָבִיי בְּאַפוֹיְלְא יִשְׁרִיתוֹ וְעִוּוֹ בְּבְּבְיוֹ בְּבְּנִי וְיִבְירָ אֵלְנִייִוּ שְׁחָבּיִי בְּאָבוֹין עַלְּלְיִי בְּיִבְיוֹי וְיִבְּבְּבְיוֹ בְּנִייִוּ לְּבִייִבְייִי וְשְׁבְּבְּיוֹ בְּבְּיוֹבְייִי בְּלִינִי וְיִבְּיְבְּיוֹ עְנִיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּיוֹעִי וְיִבְּיְבְּעִי וְיִבְּיִי וְיִינִי לְּבִייְתוֹ וְעִוּוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּיִייִי לְא הָבְיבְּיִי וְנְעוֹי בְּיִבְיוֹת וְעוֹי בְּבְּיוֹבְייִי וְיִבְּיִבְיּי בְּיִיבְיִי וְנְוֹיוֹ בְּיִי בְּיִיבְייִי וְיִינְוֹיוֹי בְּיִי בְּעִיתוֹ לְעִים בְּרוֹנִיי וְהָיבִיי בְּיִבְיּיוֹ בְּיִיוֹי בְּיִים בְּבְּבְיוֹי וְיִייִי בְּבְּיִיתוֹ בְּיִיי בְּיִיבְּיי בְּיִבְיִים בְּבְּיִייוֹ בְּיִיוֹי בְּיִבְיּבְיּיוֹ עְּעִיבוֹ בְּיִיים בְּבְּבְּיוֹ בְּבִייוֹ בְּיוֹייִי בְּיִים בְּבְּיוֹבְייִי וְיִיבְּבְיוֹבְייי בְּבְּבְיוֹי בְּיִים בְּיִים בְּבְיבְיוּ בְּבְיוֹי בְּיבְייוֹבְייִי בְּיוֹבְייוֹי בְּיבְּבְיוֹי בְּבְּיוֹי בְּיוֹבְיוֹי בְּיִבְייוֹ בְּיוֹבְיוֹי בְיוֹבְיוֹי בְּבְּיוּיוּ בְּיוֹבְיוֹבְייִי בְּיִים בְּבְיוֹיוֹי בְּיבְיוּי בְּבְּיוֹי בְּיוֹי בְּיוֹים בְּיוֹי בְּיִיים בְּיוֹבְיוֹי בְיוֹבְיים בְּיִים בְּיים בְּיוֹי בְּבְּיוֹי בְּיוֹבְיוֹ

אַרְנֵינוּ מַה אַרִיר שְׁכְּבְּבָּל הָאַבֶּץ יְיַ יְצְבָאוֹת עָבָנוּ בּשְׁנֵב קנוּ אֱלֹהַי יָעַלְב סֶלֶה י יָיִ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָרָם בוֹטֶחַבָּךְ י יָיַ הַפִּיר עַצַר נּוֹיִם הַנִּיא בַּחְשְׁבוֹת עַבִּיםי עצַת יַי לְעוֹלָם תַּעְכּוֹר מַחָשָׁבוֹת לָבוּלְרוֹר וַרוֹר י בָּוָה אֵל יַיַ חַנַק וַיַאַכֵּץ לְבָּבְּ וִקְוָה אֵל יִיַ :

נָקְמוֹת יַיַאֵל נְקָבוֹת הוֹפִיעַהנָשֵא שופַט הָאָרֵץ הָשַׁבנְבוּל עַלנָאִים י עורנו אַלהַייִשׁעֵנוּ עַלרְבָר כָבוֹד שָבָר וְהַצִילֵנוּ וְכַפַּר עַל חַפֹאתִינוּ לְכַעַן שִבְּרְיּ וַיִּרְם בַרָן לַעָטוֹ תָּהלָה לִכָל חֲסִירָיוּ לְבְנֵי יִשִׁרָאַל עַס קרובו הַלְלוּיַה וּ קוו שֶם יֵיבוֹ יָרוץ צַדִּיקוֹנְסְנָב י עשה עביאות למובה ויראו טונאי ויבושו כי וַיַרָא בַעַר לָהֶס בַּשָּׁבְעוֹאָת רְנַתַםי וַיַתַן אוֹתָם לְרַחֲכִים לְפְנֵי כָּל שוֹבִיהֵםי הוֹשִׁיענוּ אֵלהַיִישענוּ בריתוווינחם כרוב חַסַריו: אַתָּה תַקום הַרַחָם וּ וַקַבְצֵנוּ סוֹ הַגוֹיָם לָהוֹרוֹת לָשֵׁם קַרְשֵׁךְ לָהְשָׁתַבַחַ בּתְהַלָּתַבְי יַי עָכָאות בַהַר וַחַפָּרָה הַלְבָנָהוֹבוֹשָׁההַחַכָּה כִּי בָּלַךְ ציון כּיַעָת לַחֲנָנָה כִּיבָא כּוֹעַר י יָאַכַר בַּיוֹם הַהוֹא הָנָה אֲלֹהַינוֹ וָה קַוִינוֹ לוֹ וְיוּסִענוֹ וָה י צַיוֹן ובִירוּשָׁלַם וְנֵגַרְ וְבַּנֶיו כָבוֹרי יֵי קוינוּ לוֹ נָנִילָה וְנָשִׁבְּחָה בִּישׁושַתוּ בִּרוֹך יַיִ לְעוֹלָם אָבַן וְאָבַן בָרוֹך יֵי יוֹם יום יַעְבַם לנו הָאֵל יְשׁוּעַתַנוּ סֶלֶהִי בָרוֹךְ יֵי אֱלֹהֵי יִשְׁרָאֵל כִּן הָעוֹלֶם וְעֵר הָעוֹלֶם וְאָבֵר בָל הָעָם

Source 4

בית יוסף אורח חיים סימן נ'–בזמן הזה נוהגים לומר אחר ברייתא דרבי ישמעאל וכו' הודו לה' קראו בשמו וכו' ופסוקים אחרים וכתוב בספר ארחות חיים (הל' ברכות סי' יח – כ) שהטעם לפי שכל השנים שהיה הארון ביריעה תיקן דוד שיהיו אומרים זה המזמור כמו שמפורש בספר יוחסין (ד"ה א מז) ומפורש בסדר עולם (פי"ד) כי בתמיד של שחר אומר מחודו לה' עד ובנביאי אל תרעו ובתמיד של בין הערבים מן שירו לה' עד והלל לה' רוממו ה' א-להינו וכו' ושאר פסוקי דרחמי כגון ה' צב-אות עמנו וכו' ה' צב-אות אשרי אדם בומח בך וכו' כדאמרינן בירושלמי (ברכות ריש פ"ה) אל יהי פסוק זה זז מפיך ה' צב-אות וחביריו ויש במזמור זה עשר לשונות של הודאה כנגד עשר מכות שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים ועשרה ניסים (שנעשו) לאבותינו על הים.

Translation: In our era, it is customary to recite after Rabbi Yishmael Said, the prayer of Hodu and additional verses. The reason to do so is provided in Orchos Chayim (Hil. Brachos Siman 18-20) as follows: all the years in which the Aron was kept under a curtain, King David ordered that the chapter that begins Hodu be recited, as explained in the Sefer Yuchsin (Divrei Hayamim 1, 16). It is further provided in Seder Olam (Ch. 14) that when the Korban Tamid was offered in the morning they recited the verses that begin Hodu and ended with Al Tari'Oo while with the afternoon Tamid offering they would say the verses that begin Shiru Lashem until V'Hallel Lashem and Rommimu Hashem Elokeinu, etc. In addition it is customary to say such verses as Hashem Tzvakos Imanu, etc., Hashem Tzvakos Ashrei Odom, etc., as we learn in the Jerusalem Talmud (Brachos, beginning of the fifth chapter) do not allow the verse of Hashem Tzvakos and others like it to stray far from your mouths. Hodu is significant for the additional reason that it contains within it ten words that derive from the root word: Hoda'a, acknowledgement. The ten words are meant to correspond to the Ten Plagues which G-d visited upon the Egyptians and the ten miracles that G-d performed at the splitting of the sea.

ובשבתות וימים מובים מוסיפים אחר הודו לה' השמים מספרים רגגו צדיקים לדוד בשגותו תפלה למשה יושב בסתר הללו את שם ה' ויש מקומות מסדרין אלו המזמורים בסידור אחד ומוסיפין מזמורים אחרים ויש מקומות מתחילין אחר הודו לה' ה' מלך ה' מלך וכן מנהגינו ונהגו לכופלו בכל ספרד ונראה המעם להודיע ייחוד מלכותו בשבת ליום שכולו שבת ואחרים אומרים פסוקים מקובצים ויש מקומות מתחילין ברוך ה' א-להי ישראל ואחריו אומרים ברכו ה' מלאכיו וכו' ויש מקומות שאומרים אחר הלל הגדול בשבת ברוך שאמר ובחול אומרים אותו לאחר הודו לה' ויש מקומות אומרים ברוך שאמר קודם הודו לה' בין בחול בין בשבת עכ"ל.

Translation: On Shabbos and Yom Tov we add after Hodu, the chapters of Tehillim that begin Ha'Shamayim Misaprim, Raninu Tzadikim, L'Dovid B'Shanoso, Tefila L'Mishe, Yosheiv B'Seiser, and Halilu Es Shem Hashem. Some places organize these chapters of Tehillim in a set order and add other chapters of Tehillim. Other places recite just after Hodu the line of Hashem Melech, Hashem Molach which is our practice. In Spain, the practice is to recite that line twice, the reason being that they want to emphasize the singularity of G-d on Shabbos, the day that is a complete rest. Others say a collection of verses. Some places begin with Baruch Hashem Elohei Yisroel after which they say Barchu Hashem Malachav, etc. Some places recite Baruch Sh'Amar after Hallel Ha'Gadol on Shabbos while on

weekdays they say Baruch Sh'Amar after Hodu. Other places say Baruch Sh'Amar and then Hodu whether it is a weekday or a Shabbos (end of quote from the Orchos Chayim).

ומנהגינו לומר ברוך שאמר אחר ה' מלך ומזמור השמים מספרים ובשבת אחר הלל הגדול ומשמע מדברי ארחות חיים שאין אומרים מזמור השמים מספרים בחול וכן נראה מדברי הזוהר פרשת (תרומה דף קל"ו וקל"ו וע"ש) אבל העולם נוהגים לאומרו: ונוהגים עכשיו לומר בכל יום ה' מלך ה' מלך וכו' פעמים בעמידה וזה לשון שבלי הלקט (סי' עו) מה שנהגו לומר ה' מלך בעמידה בזמירות בשבתות וימים מובים כתב ה"ר בנימין הטעם לפי שנמצא בהגדה (מדרש כונן בסופו) מלאך אחד עומד שחרית באמצע הרקיע ופותח ואומר ה' מלך ה' מלך וכו' וכל גדודי מעלה עונין אחריו עד שמגיעין לברכו וכשם שהמלאכים אומרים אותו בעמידה כך אנו ראויים לאומרו בעמידה ובחול לפי שמתבטלין ממלאכתן וצריכין למעשה ידיהם ואין להם פנאי לא נהגו לאומרו בעמידה

Translation: Our custom is to say Baruch Sh'Amar after the verses of Hashem Moloch and the chapter of Tehillim that begins Hashmayim Misaprim and on Shabbos we say Baruch Sh'Amar after Hodu Ha'Gadol. It appears from the words of the Orchos Chayim that one should not recite the chapter of Tehillim that begins Hashmayim Misaprim on a weekday and so it appears from the words of the Zohar Parshas Terumah but many do. It is now the practice to say the line of Hashem Moloch twice and in a standing position. This is what the Shibbolei Ha'Lekket recommends: the reason to say the line of Hashem Moloch in a standing position during Zemiros on Shabbos is explained by Rabbi Binyamin as follows: we find in a Midrash that one angel stands in the middle of the firmament in the morning and says: Hashem Melech, Hashem Moloch, etc. and all those in heaven repeat after him until they reach Barchu. Since the angels recite the line in a standing position, so too we must recite the line in a standing position. On weekdays since we are concerned with the need to earn a living, it is not said in a standing position.

ומה שאומר במ"ם שאומרים אותו בפסח בעמידה לאו לאפוקי שאר ימים מובים ושבתות אלא לאפוקי ימות החול ויש שאין אומרים אותו בחול כלל עכ"ל ומה שאומרים אותו פעמיים נראה שהוא על פי מה שכתב בתיקונים (תיקון ע' קלד:) כשבא לפרש הסודות הנרמזים בשבח זה אמר ובגין דא כפל לון תרין זימנין ויש נוהגים לאומרו שלש פעמים ואין להם על מה שיסמוכו:

Translation: That which is written in Maseches Sofrim that on Pesach the line is said in a standing position was not meant to exclude the line being said in a standing position during the year. It was to exclude saying the line in a standing position on a weekday. Others do not recite the line at all on a weekday. That we say the line twice is based on what was written in the Tikkunin of the Zohar (Tikkun 134b): when one is trying to reveal the secrets that are hidden in this line of praise it is better if it is said twice. Others say the line three times but they have no basis upon which to follow that practice.

שָאַפַר וְהָיָה הָעוֹלֶם בָּרוֹךְ אוֹבַר־ וְעוֹשֶׁר־י

בְּרוּךְ נוֹנֵר וּסְבָּיִם בָּרוּךְ אֵל חַי לָעַרְוְבִיְים לָנְצָח בָּרוּךְ עְשֶׂה בְּרֵאשִׁית בָּרוּךְ מָבָיִם בָּרוּךְ מַבְּיוֹת בָּרוּךְ מְשֵׁה בְּרֵאשִׁית בַּרוּךְ מָבְיּיוֹת בָּרוּךְ מְשֵׁה בְּרוּךְ אָתָה בָּרוּךְ מַבְּיִרוּת בָּרוּךְ מְשֵׁה בְּרוּךְ אָתָה נְּיִבְיִּיוֹת בָּרוּךְ מְשֵׁר הָּאִיבְרוּךְ מְשׁנוֹ בָּרוּךְ אָתָה בִּיּיִי נְיִרּ עִבְּיֵּרְ נְהַלְּלֶךְ יִיְ אֱלֹהֵינוּ נִיִּשְׁכָּרְיוּ וּבְּשִׁירִי נְיִרְ עִבְּיֵּרְ נְהַלְּלֶךְ יִיְ אֱלֹהֵינוּ עִבְּיִּרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִבְּיִוֹת בְּרוּךְ שְׁבֵּוֹ אָלְהִינוּ נְּנְבְּיִי בְּעוֹלְכָּרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִי בְּתוּשְׁבָּחוֹת בִּרוּךְ מְשִׁלְּכִרוּ וְנְבְּיִרְ וְנִבְּיִי וְנְבְּיִבְרְוּ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרְ וְנִבְּיִרוּ בְּבְּיוֹת בְּרוּךְ מִבְּיוֹת בְּרוּךְ מִבְּיוֹת בְּרוּךְ מְּבְּיוֹת בְּרוּךְ מִבְּיוֹת בְּרִיוּךְ מְּבְּיוֹבְיוֹ וְבְּרִיוּ וְעְבָּרִיוֹ וְבְּבְּיוֹת וְנִבְּיוֹת בְּרוּךְ מִבְּיוֹי וְעִרְיִבְּיוֹ וְנִבְּיוֹת בְּרוּךְ שִׁתְּיִבְּחוֹת בָּרוּוּ מְיִבְרְ מְיִבְּלְבְיוֹן בְּרִוּיִים בְּיוֹבְיוֹיוֹת בְּבִיתוּ וְבִיוֹים בְּבִּוֹבְיוֹיוֹ בְּבִיתוּ וְבְּבִיוֹים בְּבִיוּוֹת בְּבִיוֹים בְּבִּיוֹבְיוֹ בְּתִּיוֹבְיוֹים בְּבִיתוּ בְּבִיוּוֹת בְּבִיוּוֹת בְּבִיתוּ בְּבִיתוּ בְּבִיתוּ בְּבִיוֹים בְּבִיוּוֹת בְּבִיוֹן בְּבִּיוֹים בְּבְּוֹבְיוֹת בְּבִיתוּ וְבְּבִיתוּ וְבְבִּיוֹים בְּבְּיוֹבְ מְבִּיוֹלְ בָּתוּוּשְׁבָּחוֹת בּיוֹים בְּבְּבְיוֹים בְּבְיוֹבְיוֹבְיוֹים בְּבְיוּבְיוֹבְיוֹבְיוֹים בְּבְיוּוּבְיוֹים בְּבְיוֹבְיוֹבְיוֹים בְּיוֹבְיוֹים בְּבְיוֹבְיוֹם בְּבְיוּבְיוֹבְיוֹם בְּבְיוּבְיוֹים בְּבְיוֹבְיוֹים בְּבְיוּבְיוֹבְיוֹם בְּבְיוּבְיוֹבְיוֹבְיוּבְיוֹם בְּבְיוּבְיוֹם בְּבְיוּבְיוֹבְיוֹבְיוּבְיוֹים בְּבְיוּבְיוֹבְיוּבְיוֹית בְּבְיוּבְיוֹם בְּבְיוּבְיוֹם בְּבְיוּבְיוֹתְבְיוּבְיוֹם בְּבוּבוּיוּבְיוֹם בְּבְיוּבְיוֹם בְּבְיוּבְיוֹם בְּבְיוֹם בְּבְיוּבְיוֹים בְּבְיוֹם בְּבְיוּבְיוֹם בְּבְיוֹם בְּבְיוֹם בְּבְיוֹם בְּבְיוֹם בְּבְיוֹבְיוֹם בְּיוּבְיבְיוֹם בְּבְיוֹם בְּבְיוֹם בְּבְיוֹם בְּבְיוֹם בְּבְּיוֹם בְב

Source 5

מטה משה עמוד העבודה בית הכנסת, ברכות ופסוקי דזמרה סימן מד'–אומרים ברוך שאמר. וצריך לאומרו בניגון ובנעימה, כי הוא שיר נאה ונחמד למעלה. ונמצא כתוב בשם אור זרוע (עי' תולעת יעקב י"א, א) כי שבח זה תקנוה אנשי כנסת הגדולה על פי פיתקא שנפל מן השמים, ומצאוהו כתוב בה ויש בו פ"ז תיבות, וכן כתב בספר היכלות, וסימן ראשו כתם פ"ז. וכתב מהר"ם (תשב"ץ קמן סי' רי"ח) דלכן אומר ברוך עושה בראשית ולא ברוך עושה מעשה בראשית, כדי שלא להוסיף על פ"ז תיבות.

Translation: Baruch Sh'Amar should be recited with a nice tune and pleasantly because it is a song that is pleasing and adored by Heaven. We find the following quoted from the Ohr Zaruah (see To'Eles Yaakov 11, 1) that this Bracha was composed by the Men of The Great Assembly based on a note that fell from heaven. They found that the note contained the Bracha and it consisted of 87 words. That is also what we find described in the Sefer Heichalos. The 87 words correspond to the verse: Rosho Kessem Paz-our prayers should begin with a Bracha that consists of 87 words. The Maharam of Rottenberg is quoted in Tashbetz Katan Siman 318 as saying that it was out of concern that Baruch Sh'Amar consist of 87 words that we say Baruch Oseh Bereishis and not Baruch Oseh Ma'Aseh Bereishis which would add one more word and make Baruch Sh'Amara consist of more than 87 words.

Source 6

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קיז' עמ' ב'–משנה. מזגו לו כוס שלישי – מברך על מזונו. רביעי – גומר עליו את הלל, ואומר עליו ברכת השיר.

Translation: Mishna: They pour the third cup at the Seder and recite Birkas Ha'Mazone. After the fourth cup is poured, they complete Hallel and conclude Hallel with Birkas Ha'Shir.

Source 7

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קיח' עמ' א' –מאי ברכת השיר? רב יהודה אמר: יהללוך ה' א–להינו, ורבי יוחנן אמר: נשמת כל חי.

Translation: What are the words that are considered to comprises Birkas Ha'Shir? R. Yehudah says: Yihalelucha Hashem Elokeinu while R. Yochonon says: it is Nishmas Kol Chai.

Source 8

Goldschmidt Haggadah-Origin wording of נשמת:

כמו 'יהללוך'. לכן יש לשער שנוסח הברכה היה תחילה כעין זהינ:

נשמת כל חי תברך את שמך ה' אלהינו זרוח כל בשר תפאר ותרומם זכרך מלכנו כי מעולם ועד עולם אתה אל בא"י מלך מהולל בתשבחות.

Source 9

וְנַשְּבֶּרָךְ וְנָפָּאַרָךְ וְנַקְּלִיכָּךְ שְׁבְּרָּוְה י וְלֹא מֵשׁוֹא וְנַאְבִיר שִׁקְרָ וְנָפְּאַרָךְ וְנַקְּלִיכָּךְ שְׁבְּרָוְה י וְלֹא מִקּח יְנִיּפְיִם מֶלֶךְ שַׁבִּיר י צַּרִיק חוּצְא מִקּר יְעָרִי עַר שׁתֵר י צַּרִיק חוּצְא מִקּר מִייִּי עַר שַׁתַר י צַּרִיק חוּצְא מִשְּׁר מִיִּי עַר שַׁתַר י צַּרִיק חוּצִא מִיִּי עַר

יִרוּנִרוּ מָבֵּר מִבּינִר בַּכָּר כִּוֹתְּהִּוּ . בּרוּלְ הְסוּ נַיּנִּרוּל בּרוּל אַטִּינ בַכַּר בְּנָרְכִּיוּ וְנִוּסִיר מְהַבּּט וּמְפּוּאָר הְבִּי הַר הְּוֹיִר בְּיִּילְ

זמירות

פורה ומציר :

160

ער י בָּרוּךְ אַתָּר יִבְּרוּךְ שְׁמוֹ י וּבְרוּךְ זִּכְרוֹן אָרהַינוּ מֶּכֶּךְ הָעוֹּרָמֵי עַר : בָּרוּךְ אַתָּה יְהנָרוּ אָרהַינוּ מֶּכֶּךְ הָעוֹּרָם הַמֶּלֶךְ הַגָּרוֹל וְהַקְּרוֹשׁ בְּרְשׁוֹ בָּר הַמִּלְרָךְ יְהוֹּהְ אָרהַינוּ בְּשִּׁבְחוֹרִוּ בְּרְשׁוֹ בָּר הַמִּלְרָךְ יְהוֹהְ אֶרהַינוּ בְּשִּׁבְחוֹרִת בְּבְשִׁרְךְ נְתַלְּרָךְ יְהוֹהְ אֶרהַינוּ בְּשְּׁבְחוֹרִת בְּרְשׁוֹ בָּר הַמִּלְרָךְ יְהוֹהְ אָרְבִּינוּ יְהִינוּ בְּשְּׁבְחוֹרת בְּרִוּךְ וְנִוְבִירְ שִׁמְרָּ נִוֹנְיְחִירְ וְנִבְּרָרְ שְׁמִוּ עֲרֵי ער י בָּרוּךְ הַנְּלְרָךְ יְהוֹהְ מִבְּיִבְּיוֹ וְנְבְּרְיִשְׁרְ וְנִבְּרִישְׁרָּ עַרְיֹבְּרְ וְנִוֹבְּיִרְ שִׁמְרָ יִבְּוֹיְיִיִיְרְ וְבְּרִוֹךְ הַנְּיִבְיִר שְׁמְרָ וְנִבְּרָרְ שְׁמְר מִבְּבָּוֹי מִינוּ וְתִּבְּיִישְׁרְ. יש קומרים כרוך שקמר על דרך סקכלם שסוק פ"ז מיכות:

יש לחקרו שכי לילוות שלפכיו כידו סימכות ולכסוף ינשקס * ועומר וחומר ככווכק :

בְּרוּךְ שֶׁאָפֵּר וְהָיָה אוֹמֵר וְעְשֶׁה י בְּרוּךְ גוֹזֵר וֹמִקְיֵם י בְּרוּךְ עוֹשֶׁה בְרֵאשׁ ת בְּרוּךְ מְרַחַם עֵל הָאָרֶץ י מְרַחַם עֵל הָאָרֶץ י בְּרוּךְ מִנְתַם עַל־ הַבְּרִיוֹת בְּרוּךְ מְשֵלֵם שְׁכָר מוֹב לִירָאִיוֹ י וְמֵבִיא אוֹיְה י בְּרוּךְ אֵל חֵי לָעֵר וְקִיָם אֵל חֵי לָעֵר וְקִים לְבָנִיוֹ עַוְרָה י וְרָאֵי לְבָנִיוֹ עַוְרָה י וְרָאֵי

Source- 10

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) פסוקי דזמרה –וכשנכנסין ישראל בבתי כנסיות להתפלל עומד חזן הכנסת ופותח:

ברוך שאמר והיה העולם ברוך הוא. ברוך אומר ועושה. ברוך גוזר ומקיים ברוך עושה בראשית ברוך מרחם על הארץ ברוך מרחם על הבריות, ברוך משלם שכר מוב ליראיו. ברוך מעביר אפילה ומביא אורה, ברוך אל חי לעד וקיים לנצח, ברוך שאין לפניו עולה ולא שכחה ולא משוא פנים ולא מקח שוחד. צדיק הוא בכל דרכיו.

ובשבת אומר ברוך אשר נתן מנוחה לעמו ישראל.

ובמועד אומר ברוך אשר נתן מועדי שמחה וחגי נדבה לעמו ישראל.

ברוך אל חי לעד וקיים לנצח, ברוך הוא וברוך שמו ברוך זכרו לעולמי עד.

בא"י אמ"ה האל המלך הגדול והקדוש אב הרחמן מהולל בפי עמו משובח ומפואר בלשון כל חסידיו ועבדיו. ובשירי דוד עבדך נהללך ה' אלהינו בשבחיו ובזמיריו, נהודך נגדלך נשבחך נפארך ונרוממך ונמליכך ונקדישך ונעריצך ונזכיר שמך מלכנו אלהינו, יחיד חי העולמים משובח ומפואר שמו עדי עד, בא"י מלך מהולל בתשבחות.

ומאן דקא חתים ברוב התשבחות שבישתא בידיה ושפיר דמי לשתוקיה.